

V R T E C.

Izhaja
1. dne
vsacega
meseca
na celej
póli in
stoji za
vse leto
2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
av. vr.

Naroč-
nina se
naprej
plačuje
in po-
šilja u-
redništ-
vu v
Lingar-
jevih
ulicah
biš. št. 1
v Ljub-
ljani.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. 7.

V Ljubljani 1. julija 1880.

Leto X.

Otročja léta.

Cvetice sem trgal
In v vénce je vil
Ter krúha perútnim
Kokóškam drobíl.

A ptičke so péle
V grmóvji lepó,
In pléle so gnézda
Na gósto drevó.

V ločici pri vódi
Šumécej sem stál,
Njej málinčke svoje
Goníti dajál.

In rake in ribe
Lovíti sem znál,
Čolníček sem v Sisek
Po žito poslál.

A kdé so ta léta?
Kde ptičke glasné?
Kde ribe in raki,
Vodíce hladné?

Zletéle so ptičke,
Odlával čolníč,
Podrl se je málin,
A cvétje šlo v nič!

A. Šéinkovec.

Vezilo za god.

„Jutri, draga moja Minka, jutri bo óni veseli dan, katerega užé toliko časa tako težko pričakujete.“

„Dà, jutri, jutri, preljuba moja Ljudmila! in kako se tudi veselim tega dneva! Gotovo, da najina ljuba mati niso bili še nikoli svojega godú tako veseli, kakor ga bodo letos.“

Takó in še več ste govorile sestri Minka in Ljudmila, hčerki grofinje Radoslavske, v senci zelene ute, ki je stala v sredi graščínskega vrta. Pletle ste vence in vezale kitice (šopke) iz najlepših dèhtečih cvetic, da bi je podarile dobrej materi za god.

Nočem opisovati njíju telesnih lastnosti, povedati hočem ob kratkem samo to, da ste bile hčerki materi udane iz celega srcá, in da ju je mati ljubila bolj nego li svoje lastno življenje.

Grofinja Radoslavska se je užé pred več leti preselila iz mesta v tiho kmetško življenje na svoje posestvo ob reki Loire ter je tu živela tiho in mirno ter je vso svojo skrb obračala v to, da bi svoji hčerki vzredila v pravem krščanskem duhu in ju tako pripravila za njiju prihodnji stan. Ker pa na svetu ni veselja brez grenkobe in ga tudi ni človeka, da bi ne imel nikakoršnih nadlog in trpljenja, takó tudi življenje pobožne grofinje ni bilo brez grenkosti. Ob času francozkih prekucij je zgubila grofinja svoje starše in malo ne vse svoje premoženje. Ker je bila takrat še mlada in brez podpore ljubih staršev v vednej nevarnosti, da bi ne zašlá na kriva pota, in bi po nedožnem ne izgubila svojega dobrega, poštenega imena, omožila se je s poštenim prijateljem svojih rajneih staršev, grofom Radoslavskim. Ali tudi ta sreča ni bila stanovita. Dve leti pred dogodbo, katero tu opisujem, ravno na predvečer njenega godú, umrl je grof Radoslavski, njen dobri, plemeniti mož. Dasi je bil Radoslavski mnogo starejši od nje, vendar jima ni nobena ura grenila njíju zakonskega življenja. V zajemnej ljubezni sta vzrejevala svoje otroke: jednega sina, Silverija po imenu, in omenjeni dve hčerki. Poleg ljubezni do Boga učila sta jih tudi ljubiti svojega bližnjega in spoštovati podložnike, posebno kmete in posle. Vse to sta jih učila ne samo z besedo, nego tudi z lastnim zgledom in dejanjem. Lehko si tedaj mislimo, kako britko je zadela smrt plemenitega grofa to celo okolico, ko je blaga grofinja zgubila svojega váruha, otroci ljubeznjivega očeta, podložniki svojega dobrega gospoda in prijatelja.

Ali za žalostno gospó to še ni bila zadnja nesreča, prišla je še druga, kí jej je še globokeje rane vsekala v njeno žalostno srcé. Kmalu po smrti grofa Radoslavskega pobegnil je njen jedini sin Silverij, zapeljan po dveh družih plemenitnikih, brez da bi bil vzel slovó od matere, v veliko mesto Pariz. Kdo bi mogel popisati žalost in britkost uboge grofinje! Uboga mati se je podala hitro za njim; iskala ga je po vsem mestu, da bi ga rešila iz rok zapeljivcev, ali vse njeno popraševanje je bilo zamán. Po dolgem pozvedovanji zvedela je, da se je užé pred necimi dnevi odpeljal s svojima tovarišema na Angležko. Rada bi bila šla tudi tjà za njim, ali ni si upala za toliko časa pustiti hčerk samih domá. Piše tedaj zapeljanemu sinu na Angležko, prosi ga in mu pretí, da naj se vrne domóv. Ali tudi to njeno pisanje je bilo brez vspeha. Več tednov jej zapeljani sin niti ne odgovorí. Uboga mati je prelila marsikatero solzico in mnogo pisem je še pisala nesrečnemu sinu, da bi ga pripeljala na pravi pot. Naposled jej Silverij odgovori prav ob kratkem in še celó razžaljivo za ubogo mater. Mej drugim jej pravi, da je užé dosti star, da je zdaj sam svoj gospod ter se ne pusti dalje več voditi kakor kak otročiček, ki je poduka in materine pomoči potreben. — (Tudi te ostre besede nehvaležnega sina niso še uničile materine ljubezni do njega. Zavedajóč se svojih materinih dolžnosti, posebno zdaj, ko jej je po smrti njenega supruga dvojna skrb pripadala na otroke, pisala je še večkrat zapeljanem Silveriju, ter ga prosila, da naj zapustí hudobno tovarišijo in se podá domóv k materi in sestram, ki ga vsak dan z ljubeznijo in odprtimi rokami pričakujejo. — Ko naposled grofinja vidi, da tudi to nič ne pomaga, piše mu ostreje in mu pretí, da ga bo od dedšine po sebi in očetu izločila, ako je ne uboga in se ne vrne domóv. Ali vse je bilo zamán.

Na to poslednje pismo jej Silverij še odgovora ni dal. Mati si je mislila, da ga bo užé pomanjkanje denarja primoralo domóv, ali varala se je tudi v tem dobra in skrbna mati. Silverij je podédoval na Angležkem po svojem kumu (botru) petdeset tisoč frankov in tako je mogel še dalj časa brezskrbno živeti brez materine podpore. Tudi sestri ste mu večkrat prav ljubeznjivo pisale in ga prosile, naj bi ne delal žalosti in bridkosti ubogej materi, ki se noč in dan jočejo po njem. Ali Silverij se ni brigal niti za mater niti za sestri, živel je po svojej želji in se klatil s hudobnima továrišema po velicích mestih, pozabivši na Bogá in dom. Da je ta sinova nepokorščina in nehvaležnost dobro mater in sestri globoko v srce skléla, tega vam ni treba pripovedovati, kajti to čuti lahko vsak, kdor ima le količkaj ljubezni še do svoje matere, bratov in sester. X

A pustimo te žalostne stvari in prestopimo k veselejšemu dnevu. Svitli solnčni žarki pomladnega dné so užé davno zatonili za gorámi, mile zvezdice so užé blestéle v nebrojnem številu na nočnem nebu, vsa narava je užé počivala in uživala sladki mir. Tudi v Radoslavskem gradu je užé vse temno in tího, le šumenje reke Loire, ki je ob gradu svoje valove dalje valila, razlegalo se je po bližnjem obrežji.

Zdajci se tihoma odpró zadnja grajska vrata in gospodični Minka in Ljudmila, v gorko ruto zavite in spremljane od starega in zvestega strežaja, stopite skozi vrata in greste tího stopajoč preko dolzega vrta naravnost v bližnji smrekov gozdiček.

„Kaj si takó plaha, ljuba Ljudmila? saj je nocoj užé osmič, kar hodive po tem potu,“ zašeptá Minka sestri Ljudmili na uho.

„Kako bi se ne bala, ljuba Minka, saj znaš, da poprej nisve bile še nikoli po noči iz gradú, še manj pa v tem gozdu, kjer takó čudno zašumi pod nogami, kamor koli stopive.““

„Daj, da te za roko primem, ker si tako bojazljiva, ter počasi za nama stopaj. Bati se ti ničesar ni treba, ker veš, da je najina hoja poštena; same pa tudi nisve, imave zvestega strežaja pri sebi, kateri se tudi treh medvedov ne boji.“

„Takó je; prav govorite gospodična,“ pristavi póluglasno Jarnej, graščinski sluga.

Za dobre četrť ure so vsi trije na óno stran gozda pri vratih čedne kmetske hiše. Minka potrka rahlo na vrata in takój se čuje glas od znotraj: „Kdo je?“

„Marijana, jaz sem, odprite nama,“ reče Minka.

Vrata se odpró in jednoglasno vprašate obé: „Marijana, kako mu je? oh povédite, povédite, ali mu je užé bolje?“

Marijana, ki je bila pristavnicna na tem kraji, tího zaprè duri in zopet je bilo vse tího in mirno, kakor poprej.

Veličastno in v vsej svojej krasoti je vzhajalo solnce družega jutra izza gorá, kakor da bi hotelo vsem ljudem zdravje in veselje oznanjevati. Grofinja Radoslavska je prišla ravno iz cerkve od sv. maše in je stala pri oknu svoje sobe pričakujoč, da pridete njeni preljubi hčerki ter jej prinesó vezilo za god. Znala je grofinja, da se Minka in Ljudmila užé dlje časa k temu pripravljate. Kaj jej porekó? Kaj jej prinesó za vezilo? to je premišljevala dobra mati pri odprtem oknu gledajoč v razcvetajočo se naravo. O kako ve-

sela bi bila tega jutra, ako bi mogla tudi svojega sina Silverija s tolikim veseljem sprejeti, kakor bo sprejela svoji dobri hčerki. O ko bi mogla tudi od njega kacega vezila pričakovati, kako srečno bi bilo njeno materino srcé! Ali žalibog, danes je užé drugič njen godovni dan, da ni tistega, ki bi moral biti up in podpora domačej hiši. Solza žalosti se jej vlije po bledem lici, ko pomisli na zgubljenega sina Silverija. Skoraj bi se bilo veselo jutro izpremenilo v žalost in britkost, ako bi jej ne bile v tem hipu prišle nje dobri in pokorni hčerki na um, ki ste jo ljubile, kakor se le dobra mati ljubiti more. Užé je gledala v duhu pred seboj hčerki, kako ste jej podajale vence in kitice iz dehtečih cvetic povite, in še druge vezne izdelke nežnih ročic s presrčnimi vošili za njen god. Užé naprej je plavalo materino srcé v sladkih čutilih največje radosti in hvaležnosti do dobrega Bogá v nebesih, da jej je zgubo možá in ljubega sina v teh dveh hčerkah tako ljubezujivo nadomestil. Globoko vtopljena v taka čutila nehotèč poklekne pred podobo matere božje, ki je visela na steni. Tu se zahvaljuje nebeškemu očetu za vse dobrote, ki jih je prejela od njega v pretečenem letu. Moli za svoji hčerki ter še posebno prosi Marijo tolažnico žalostnih za spreobrnjenje svojega sina Silverija. Zdajci se odpró vrata in v sobo stopite Minka in Ljudmila. Ko jej poljubite roko, začnè Minka, starejša hčerka, nekako tako-le: „Preljuba mati! Denašnji dan je za naju dan največjega veselja. Ta dan naju spominja na vse dobrote, ki sve jih prejele od vas, preljuba mati! Kako bi se vam mogle za vse te dobrote dostojno zahvaliti? Iz srca vam želive vse, kar si vaše plemenito srcé želeli more. Bog vam naj podelí zdravje, zadovoljno in srečno življenje ter vse, česar potrebujete na duši in telesu! Neskončno dobrotljivi Bog naj vam povrne stotero vse, kar ste nama dobrega storili. Neprenehoma bove prosile ljubega Bogá v nebesih, da nama še mnogo mnogo let ohrani najino dobro mater ter jej podelí vse, kar njeno plemenito srcé razveseljuje. V znak najine ljubezni in spoštovanja vzemite v vezilo te najine izdelke, ter bodite nama tudi še dalje dobra in ljubeznjiva mati. A še jeden dar imave za vas, preljuba mati, ter vas prosive, da bi stopili z nama v najino sobo. Ondu imave dar, ki vam ga je sam Bog naklonil.“ — S tresočim srcem gre mati s svojima hčerkama v njíju sobo. Užé je hotela stopiti v sobo, da sliši pogovor dveh oseb, in zdelo se jej je, kakor da bi jej bil jeden glas užé znan iz poprejšnih let. Sama ne vé, ali bi šla v sobo ali ne, kar odprè Minka vrata na stežaj in naproti jej pride njen zgubljeni sin — Silverij. Minka ga prime za roko in popelje k materi, rekoč: „Evo, preljuba mati, sprejmite vezilo za vaš god in ne zavržite ga!“

Veseli solzé zaigrajo v očeh dobre matere ter glasno zavpije: „Silverij, Silverij, moj sin!“ — To nenadno veselje jo takó prevzame, da skoraj omedlí. A Silverij poklekne vpricho sester in drugih okrog stoječih ter vpricho vseh prosi svojo ljubo mater odpuščenja. — S čutili prave materine ljubezni ga grofinja poljubi na čelo, pritisne na svoje prsi in pravi: „Bog odpušča, in jaz naj bi ne odpustila? Užé davno sem ti odpustila in Bogá prosila, da bi te pripeljal k pravemu spoznanji ter meni v naročje. Bog je uslišal mojo prošnjo, in jaz naj bi tvoje ne uslišala? Kakor sem ti jaz vse odpustila, tako želim, da bi ti tudi Bog, gledé na tvoje skesano srcé, odpustil vsa tvoja napačna dejanja.“

Sestram in okrog stoječim se oči solzé od veselja, a Silverij še dolgo obeta materi svojo novo udanost in ljubezen.

Naposled se grofinja zahvali Minki in Ljudmili za to predrago vezilo, hvali njiju sestrično ljubezen do zgrubljenega in zopet najdenega brata ter sklene svoje besede s pristrčno zahvalo do ljubega Bogá in Marije, njegove presvete matere, da je bila njena želja in molitev uslišana.

O póludne so bili vsi sosede in prijatelji v graščino na kosilo povabljeni in Silverij je pripovedoval, kako je bil zapeljan po svojih hudobnih továriših ter je bil ž njimi potegnil v Pariz, da bi ondu ustrezal svojim pregrešnim nasladnostim. Ker se je bal matere, potegnil je pozneje celó na Angležko. Tu je zapravljajal s svojimi továriši, katerih je vedno več imel, lepó imovino, katero je bil podedoval po svojem kumu. Ko je naposled vse zapravil, pošlje mu Bog hudo bolezen. Bolan na duši in telesu podal se je nazaj v Pariz. Tu so ga zapustili vsi njegovi nekdanji továriši in prijatelji. Bolezen, katero je bil iz Angležkega s seboj prinesel, postajala je vedno hujša. Vse to ga je napeljevalo, da začne svoj žalostni stan premišljevati. Rad bi se bil zdaj vrnil domóv v naročje preljube matere, ali ker jej nikoli ni bil odgovoril na njena prejšnja ljubeznjiva pisma, mislil si je, da tudi on zdaj nobenega odgovora in nobene pomoči od nje ne zasluži. Malo ne ves obupan, pisal je sestrama in jimia razodel svoje žalostno življenje. In ravno tu je pravo zadel. Sestri veseli, da je njiju brat še pri življenji in da spoznava svoj pregrešek, zastavile ste vse svoje dragocenosti, ter mu pošljete toliko denarja, da je mogel plačati zdravnika ter se na skrivnem pripeljati na domačo pristavo. Tu ste slabotnemu bratu Minka in Ljudmila celih osem noči zaporedoma na tihoma stregle, ter ga denes zjutraj na god preljube matere za vezilo v njeno naročje pripeljale.

P. G—s.

Kako se je bogatin naučil moliti.

Bogatin pride k gospodu župniku, da bi se izpovedal.

„Ali znaš moliti?“ vprašajo ga gosp. župnik. — „Moliti ne znam,“ odgovori bogatin sramujoč se. — „In zakaj se nisi naučil moliti?“ vprašajo ga dalje gosp. župnik. — „Verujte mi, gospod župnik, da sem si dosti glavo ubijal z molitevjo, ali vse zamán; nič mi ni ostalo v glavi. Viděč, da je ves moj trud zastonj, nisem se hotel dalje učiti.“

Gospod župnik so bili žalostni s tacim odgovorom, mislijo nekoliko časa in naposled rekó: „Ali znaš vsaj nekoliko brati in pisati?“ — „Nè, tudi tega ne znam, gospod,“ odgòvori bogatin. — „Pa kako si moreš zapómneti ljudi, ki so ti kaj dolžni?“ vprašajo dalje gospod župnik. — „O to je prav lahko, ker to je moje vsakdanje delo, v katerem sem izurjen, kakor malo kdo moje vrste ljudi,“ odgòvori bogatin ponosno. — „Dobro tedaj; ako je temu takó kakor praviš, hočem te izpovedati, in za pokoro ti hočem naložiti, da odslej posojuješ svoje denarje na obresti posebno tacim ljudem, katere ti jaz pošljem.“

Bogatin zadovoljen s tako pokoro posloví se prav pristrčno od gospoda župnika ter otíde.

Za nekoliko dni pošljejo gosp. župnik k bogatinu neznanega človeka z naročilom, kako naj od njega denarjev na pósodo prosi.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ pozdravi neznani človek bogatina. — „Na veke amen!“ odzdravi mu bogatin. — „Kaj dobrega ste mi prinesli?“ — „Poslali me so vaš gosp. župnik, da bi mi na njegovo besedo posodili par goldinarjev.“ — „In kako vam je imé?“ vpraša bogatin. — „Meni se pravi „Oče naš,“ odgovori neznanec. — „Hm! oče naš,“ čudi se bogatinec.

„In od kod ste?“ — „Kraju, kjer stanujem pravi se „kateri si v nebesih.“ — „Dobro tedaj!“ reče bogatinec zadovoljen ter našteje neznanemu človeku zahtevano svoto denarjev.

Osem dni pozneje pošljejo gosp. župnik družega človeka k bogatinu z naročilom, da se naj imenuje „posvečeno bodi tvoje imé“ iz kraja „pridi k nam tvoje kraljestvo,“ itd.

Gospod župnik vidèč, da si bogatin dobro zapomnuje vsa ta imena ter nobenega ne odpravi brez naprošenega denarja, pošljejo mu še druge neznanke z imeni do konca molitve očenaša. A naposled gredó sami k njemu ter ga vprašajo: „Povej mi, dragi moj, komu si vse denarje posodil na mojo besedo, da ti jih vrnem z obresti?“

„Prvi,“ reče bogatin, imenoval se je „Oče naš“, bil je domá iz kraja „kateri si v nebesih.“ Drugi se je zval: „Posvečeno bodi tvoje imé“ iz kraja „pridi k nam tvoje kraljestvo.“ — Tretjemu je bilo imé: „Izidi se tvoja volja,“ s pridevkom: „kakor v nebesih, tako na zemlji.“ In tako je bogatin povedal vse svoje dolžnike do konca molitve „očenaša.“

Ko gosp. župnik vse to slišijo, prijazno se nasmejejo bogatinu, kateri jih ves začuden vpraša: „Čemu se smejete gospod? — „Smejem se, ker vidim, da znate prav dobro moliti, kajti izgovarjajoč besede svojih dolžnikov ne izgovarjate nič družega, nego molitev Gospodovo ali „Očenaš.“

Bogatin spoznavši, da je vse to resnica, podarí vso izposojeno glavnico dolžnikom, a za obréti si pridrží molitev „Očenaš.“

Žalibog, da se še dandenes dobé ljudje, ki mnogo bolj skrbé za svoje telo nego li za neumrjočo dušo, ter se izgovarjajo, da ne morejo te ali óne krščanske dolžnosti izpolnovati zaradi prevelikih vsakdanjih opravkov gledé svojega imétka, ter bi radi po več sto goldinarjev žrtovali, da bi se le odkupili od te sladke dušne hrane. — Takim ljudem so te vrstice napisane v blagovoljno premissljevanje, a nikakor ne v zasmehovanje. (*„Pučke Novine.“*)

Lep zgled slovenskim učencem.

Učenost in pobožnost ste si sestri, ki izhajate iz ljubezni božje, kakor dva žarka iz jednega solnca. Človeški razum namreč toliko več zapopade, kolikor bolj je njegovo srcé razsvetljeno z lučjo božje ljubezni. To nas uči že sv. Duh v starem zakonu, rekoč: „Strah Gospodov je začetek modrosti;“ (Preg. 1, 7.) in zopet: „Modrost ne gre v hudovoljno dušo in ne prebiva v telesu, ki je grehom udano.“ (Mod. 1, 4.) O tem se je že gotovo marsikateri učitelj pri svojih učencih prepričal, in to se je tudi jasno pokazalo 1874. l. v Toulousu (izgovori Tulusu) na Francoskem, ko so dijaki delali zrelóstni izpit.

Ko so se namreč dijaki bili v dvorani sešli, da bi delali pismeno skušnjo, odločil se je vsakemu njegov prostor in potem so se jim naznanile naloge. V prvej klopi je sedel majhen, komaj 16 let star mladeneč. Ta naredi najpred lepó sv. križ. Nekateri tovariši ga zavoljo tega po strani gledajo in se mu posmehujejo; ali mladeneč za vse to nič ne mara, nego vzame iz žepa še dve podobici: sv. Jožefa in podobico Device Marije ter ju položi pred sé na klop. To je pri tovariših naredilo še večje začudenje in glasno kihanje.

Ali tudi za to se mladeneč ne briga, nego mirno in skrbno izdeluje svoje naloge. Po pismenej skušnji je bila kimalu ustmena, in potem se je dijakom naznanilo, s kakšnim vspehom, da je kateri obstal. In kaj mislite, kdo je bil prvi? Prvi in to s tako izvrstnim vspehom, da kaj enacega že dolgo ni nobeden dosegel, bil je naš pobožni mladeneč, sin Toulouskega poveljnika, Salignac Fenelon po imenu.

Naj bo tedaj ta pobožni francoski mladeneč v zgled vsem slovenskim učencem, da pri svojem učenju ne pozabijo na Bogá, in se ne zanašajo samo na svojo dobro glavo, nego da prosijo tudi Bogá pomoči in razsvetljenja; „kajti Gospod daje modrost, in iz njegovih ust pride razumnost in spoznanje.“ (Preg. 2, 6.)

J. S—a.

S l o v ó.

„Le enkrat, o mati! naj vas še objámem,
Predno na tuje se služít podám,
Težkó mi živéti bo ondu na sámem,
Vas vídel ne bodem — saj rad vas ímám!“

„Težkó je ločítí se, dete prezalo!
Védi, da mamica s tóbo trpi,
Siroti mi vbogej nebó te je dalo,
Skrbeti več zate mogoče mi ní.

Boléhna sem reva, mi moč omagúje;
Hráne, obleke kje tebi dobim?
In ako umrjem, bo tebi še huje,
Siróta, vsáj nékaj ti naj preskrbim:

Póštena je híša, kjer bodo te vzeli,
Slúšaj lepó jih, ne zabi Bogá,
Po máternje bodo za tebe skrbeli,
Oča nebeski naj srečo ti dá!“

In sinček še enkrat se mame oklene,
Mílo razjoka se: „z Bogom!“ in gré —
Ljubezen čez leto ga k materi žene:
A matere ní je — vžé v grobu mu spé.

F. Šetina.

Cesar Jožef II. pri plugu.

Kakor znano, bil je cesar Jožef II. velik prijatelj priprostemu ljudstvu, posebno pa kmetijstvu. O času njegovega vladovanja je bil kmetiški stan podložen graščakom, ki so večkrat prav neusmiljeno ravnali z ubogim kmetom. Cesar Jožef II. je začel odpravljati to služnost in je dal postavbe, po katerih je mogel kmet postajati svoboden na svojem zemljišči. Ko je gospôda trdila, da je zemlja, katero kmet obdeluje, njihova svojina, rekel je plemeniti cesar: „Rad bi znal, kaj je bilo prej, ali kmet ali graščina?“

Bilo je dnè 19. avgusta 1769. leta, da se je cesar Jožef II. na svojem potovanji po Moravkem peljal v kočiji skozi občino Slavikovec. Na njivi ob vélikej cesti ugleda kmeta, ki je oral s svojimi konjiči. Cesar ukaže kočijo ustaviti, stopi k kmetu ter ga prosi, da bi smel brazdo potegniti. Kmet debelo pogleda neznanega mu gospoda, a vendar dovoli v cesarjevo prošnjo. Cesar prime za ročici ter gre za plugom. Kmetič vidèč, da gospod ni vaje tega dela, reče smijòč se: „Kakor vidim, ste vi sicer imeniten gospod, a orati vendar le ne znate.“

„I kaj pak da ne zna,“ oglasi se nekdo iz cesarjevega spremstva, „kajti znano je, da cesar ne orje, ker to ni njegovo vsakdanje opravilo.“ — Ko je kmetič to slišal, zeló se je ustrašil, kajti spoznal je, da je cesar sam vodil oralo po njegovej njivi. Kaj pravite otroci, zakaj je césar to storil?

Zna se, da odsihdob nihče ni več rabil omenjenega pluga. Hranili so ga, kakor kako sveto stvar, najpred v hiši omenjenega kmeta; a pozneje so ga prenesli v mesto Brno na Moravskem.

Marijno Cêlje.

Benedektíneec Pater Marijan je napisal osnovánje tega samostana. Iz njegovega spisa nekoliko črtic podajem svojim ljubim čitateljem.

Denašnji samostan sv. Lamberta je pri gôri „Grebêneec“ imenovanej ustanovil sin grofa Miricedolskega Markvard sè svojim sinom Enrikom, ki sta bila zadnja vójvodi Koroške zemlje. Markvard je bil uže prej pri sv. Martinu sezidal žensk samostan, ter hotel je v prijetnej gozdnej samoti pri sv. Lambertu na Štírskem tik meje Koroške ustanoviti še mošk samostan. To je tudi stvoril 1073. léta. Gebhart, Solnogradski nadškof, ustanovítelj Vodomóntski, ta je bil volján, Markvardove misli podpirati. Markvard sam nij mogel svojega namena dovršiti; njega sorodnik, Salomon Ogerski, poklical ga je namreč bil na pomoč. Zeló ranjen je Markvard pal sovražniku v roko in za svojimi ranami umrl v 16. dan junija 1077. léta. Njega teló so prenesli v imenovani ženski samostan sv. Martina. Tretji njega sin, Enrik, dovrševal je 1073. léta začeto a po Markvardovej smrti prekíneno zidovanje. Skoraj je krasen samostan bil sezídan, kateremu je prvo ustanovno pismo podpisal Enrik 1096. léta v Veroni, a drugo v Majnci na Nemškem 1104. léta. Po teh pismih je samostanu poklónil Jáblaniško Dolino, katera mu je poznéje bila také zeló važna.

Papež Paskal je omenjenemu samostanu 1109. léta poslal svobodsko pismo, po katerem je v cerkvenih stvaréh pokorováł samó papežu, a v posvetnih cesarju. Papeževa modróst je samostan sv. Lamberta ohranila od mnogih zmešnjáv srednjega véka. Prvi opat se je imenoval Herman, drugi Jakob.

Pri družem opatu Jakobu je v njem umrl tudi Enrik, ustanovitelj tega samostana, in to v 3. dan decembra 1122. léta. Njéga teló počíva pod vélikim oltarjem. Za njim se je skôraj tudi opat Jakob prestavil na ón svét.

Sedmi naslednik Jakobov je bil pobožni Ot. Ta bogoboječi, svojim raztresenim ovéicam skrbni pastir je ukrenil, pét svojih duhovnikov poslati po daljnih krajih svoje velíke duhovske okolíne.

Iz mej teh pet je zaradi razsezája Jáblaniške Doline poslal enega, ki je potlej bil dušni pastir denašnjega Marijnega Cêlja, (čisto slovénski: Maríjnega Sêla).

Po svojega opata zapovedi je ta duhovnik na sv. Tome dán 1157. léta prišel v Marijno Cêlje. Bédna kočá z desák je bila njega stanovanje, ki je od začetka služilo tudi v cerkev tega kraja. Pastírji so mu pomogli iztesati hižno orodje, ako je ráskava klóp vredna tega imena.

Kdo je ta sveti mož bíl, o tem zgodovína molčí. Od vsega, kar je imel, bila mu je podoba matere božje, izrezana od lipovega lesa, najdražja. Od kod jo je dobíl, to se ne vé, niti se ne dá povédati, koliko časa je tu živel, katere naslednike je imel ni kakó je bilo kateremu imé. Pred to podobo je duhovnik vsak dan vršíl sveto službo božjo, s kratka, Marijna podoba je bila edína lepota njegovega altarja. Prekrasno popisuje ta Marijin hramec učeni pisatelj topografije nadvojvodíne Avstrijske, ter ne morem si kaj, da njega izvírnih beséd ne bi semkaj postavil. On piše: „Keine hochgethürmte Decke, mit manigfachen Gebilden reich verziert, überwölbte damals den Muttergottes-Altar! — Ein Baumstock unter dem blauen Himmelszelte war der Altar, von welchem herab die Gnadenmutter bei dem Strahlenlichte des

flammenden Taggestirnes oder bei dem mildern Gefunkel der Sternenampeln huldvoll auf die fromme, wachsende Gemeinde blickte, die sich da zu gewissen Zeiten bei dem heiligen Altarsgeheimnisse einfand. Sichtlich ruhte der Segen Gottes auf des frommen Seelenhirten eifrigem Bemühen. Mit jedem Tage fanden sich neue Schäflein ein! Der gebenedeite Name der Gnaden-spenderin ging von Mund zu Munde, von Hütte zu Hütte.“ —

Prva dogodba, izza katere se je Marfjnega Cêlja imé jélo po svetu širiti, to je bil prihod Moravskega grofa Vladislava sè svojo ženo. Ta je v nogah bil také zeló obolel, da mu zdravniki nikakor niso mogli pomôči. Obema se je sanjalo, naj upata na Marijo, in zaradi tega sta šla v Marfjno Cêlje, katero sta našla stóprav (še le) potem, kadar se je k njima bil pridružil sv. Večeslav, ter pot kazal. Stara kámena ploča ta prihod popisuje také: „„Marggraf Heinrich *) in Mähren mit seiner Gemahl lagen krump an Händen und Füßen; da wurden sie von St. Wenzel gen Cell gewiesen; als sie erwachten, funden sie sich gesund.““

Od hvaležnosti je Večeslav sezidal kámneno kapelo, kder je poprej stala samó leséna. To se je zgodilo v začetku 13. véka, in o tem priča kamen nad vrati s tem napisom: „Anno Domini MCC inchoata est haec ecclesia gloriosae Mariae,“ slovenski: „v 1200 létu Gospódnjem se je začela zidati ta cerkev slavne Marije.“ Vladislav je umrl úže 1222. léta. Od tega časa se je bolj in bolj širila povest o tem éudotvórnem prostóru, in kar dlje tem več prošníkov je hodílo v ta kraj, ki je poprej bil také pust.

Ljudevit I., kralj Ogerski, dal je tamkaj novo cerkev sezidati. Ljudevit, sin Karla Anžúskega, ki ga srednji vék imenuje vélicegea, stopil je bil za svojim otcem, ki smo ga baš zdaj v mislih iméli, v 1342. léto na ogerski, a v 1370. l. na poljski préstol. V bojih z Litovci, Poljáki, Benečani in Bošnjaki je vedno zmagoval. Zgodilo se je, da je imel jednéč samó 20.000 vojakov, a sovražnik 80.000. Prosil je Cêljske Marije pomoči, in — zmôgel je. Od hvaležnosti je sezidal veliko cerkev sè stolpom. Vrhú tega je cerkvi dál še po svojej smrti vso svojo in svoje žene obleko ter mnogo drugih darov. Od tega časa je Marfjno Cêlje najslavnejša cerkev svete bogorodíce. Nadvojvoda Maks Ernest je bil prvi, ki je Marfjno podobo olepšal, ter po njega vzgledu so delali mnogi drugi bogatíni. Po vsem tem je lahko razuméti, da je od léta do léta prihajalo več romarjev, in kadar so bogoboječi Avstríjski vladarji ta kraj vzeli pod svojo zaščíto in ga slavíli s posebnimi pokloni, potem je Marfjno Cêlje zaslúlo po vsem svétu, a ne samó po Avstriji. *Miroslav Málóvrh.*

~~~~~

Medved in lisica.

(Basen.)

Medved se je neizrečeno bahal in povzdigoval, da je izmed vseh zverí najbolj priljuden, ker nikoli nobene mrhe, nobene crkvetine ne žré. Lisica to slišavši, nasmeje se mu rekoč: „Bolj bi bil priljuden, ako bi žive pri miru pustil in mrhovino pojédal.“

~~~~~

*) Vladislavu so Nemci dejali Enrik.

Iz ruske zgodovine.

Od 1069. do 1071. léta.

(Po Nestoru.)

V 1069. léto ide Izjéslav z Boljéslavom na Vséslava, a Vséslav se obrne prótivo, in pride v Béli Grad. Kadar je bila noč, to skriváje iz Bélega Grada pobegne v Plátsk. A zjutraj so ljudjé videli, da je knez pobégnil, ter so se povrnili v Kíjev, in so stvóрили véče (svèt), ter so se posláli k Svetoslavu in k Vsévladu, govorèč: „mí smo úže zlo stvóрили, kneza svojega pregnavši, a evo, zdaj ná-nas véde lédsko zemljo. Pojdita vídva v grad (mésto) oca svojega; če li ne hočeta, trebé nam bode, zažgavši grad svoj, stopiti v grško zemljo.“ Reče jim Svetoslav: „mídva pôšljeva k bratu svojemu; ako pojde ná-vas, to bodeva mídva prótivo njemu z rátjo (vôjno), kajti ne dava pogubíti gradú oca svojega. Ako li hoče biti z mírom, to v malem časi pride k svojej družíni.“ In utešila sta Kijáne. A Svetoslav in Vsévlad pôšljeta k Izjéslavu, govoréča: „Vséslav je bežal; a tí ne vódi Léhov na Kíjev, kajti protivnega tí nij tu; ako li hočesh iti z gnévom in pogubiti grad, to véš, da je nama žal óčnega stola.“ To slišavši Izjéslav ostavi (pustí) Léhe ter otíde z Boljéslavom, malo Lehov privzémši, a pred sobój v Kíjev pošlje sina svojega Městíslava. Prišedši Městíslav izséče Kijáne, kateri so bili izsékli Vséslava, sedemdesétero ljudjé, a druge so oslépili in druge je pogubil brez krivíne, ne izpítavši (izprášavši) jih. A Izjéslavu, idočemu h gradu, pridó ljudjé napróti s poklonom, in vzprijéli so kneza svojega Kijáni, ter Izjéslav je sédel na stolu svojem méseca maja v drugi dán, in izpustil je Lehe na pôkrn (na hrano mej Ruse), a Léhe so pobijáli na skrivnem. Povrne se z Léhi Boljéslav v zemljo svojo. A Izjéslav prežene Vséslava iz Platskega ter posadí sina svojega Městíslava v Platskem; a tá je skóraj umrl tukaj, in v njega mésto je bil posajèn brat njega, Svetopolk, ker je Vséslav bil izbéžal.

V 1070. léto se je Vsévladu rodíl sin ter narekli so ga z imenom Rástíslav.

V 1071. léto Vséslav izžene Svetopolka iz Platskega. V to léto Jaropolk pobédi (premore) Vséslava pri Glatíškem.

(Zdaj pride zopet na vrsto prazno, a zeló čudno vraževérstvo, o katerem Nestor z večíne také poróča, kakor tak mož, ki sám verjame vse, kar pripoveduje drugim. Poslušájmo ga!)

Ob teh časih je bil prišel vólhev (cóperrick), ki ga je bíl prelástil (preváril) sám bés ali zli dúh. Prišedši h Kíjevu je govoril, také ljudém pripovedujóč: „na péto léto bode réka Dnéper tekla nazáj ter zemlje prestopijo na druga mésta, da bode stati grškej zemlji na ruskej a ruskej zemlji na grškej, ter da se izmené tudi še druge zemlje.“ Nevédni so ga poslušali a vérni se mu smijáli, govorèč mu: „bés igra s tobój, na pogubo tebi!“ Takó je tudi bilo, kajti v jedno noč so ga našli mrtvega. — Tudi se je bilo zgodilo, da je lakota bila po Rástovskej oblásti, in vstala sta dva vólhva od Jaroslávlja, govoréča: „véva, kdo obílje žíta in hrane drží.“ In sta šla ob Volgi réki, a kadar sta prišla na sêla, imenovala sta boljše žene, govoréča: „ta žító drží, a ta méd, a ta ribe, a ta kože.“ In vodili so k njima sestře svoje, matere in žene svoje, a ta dva sta jim prerezávala za plečem ter iz-

imela ali žito ali ribo, in ubila sta mnoge žene ter iménje njih jemála sebi. Prišla sta na Bélo Jézero in bilo je pri njiju ljudj drugih tri stotéro. A v to dôbo se je prikljúčilo, da je od Svetoslava dánj (davek) pobírat prišel Jánj, sin Višátin, in povedali so mu Belojézerci, kakó sta dva vólhva izbila uže mnoge žene ob Volgi in ob Šéksni vódi, ter da sta zdaj prišla semkaj. Jánj, izpítavši (izprašavši), čegôva sta smrda (podlôžnika), in zvédevši, da svojega kneza, pošlje k tistim, ki so bili okolo njiju, ter jim reče: „dajte ta dva smrda sem, ker sta mojega kneza!“ Ljudj tega nijso poslušali. A Jánj pride sam brez orožja. Rekli so mu njega družína: „ne hodi brez orožja; osramé te!“ Ali on velí družíni vzeti orožje, in bilo je dvanajst hlapcev ž njim. Otíde k njim do lésa. A ljudj so stali, izpolčivši se (v réd se postavivši) protivu njemu. Kadar je šel Jánj s topôrcem (sekíro), stopijo od njih trije možjé in pridó k Jánju, rekóč mu: „vidèč ideš na smrt; ne hodi!“ Potem so se súnili nánj ter jeden je grešíl Jánja s topôrom, a Jánj je obrnil svoj tôpor in udaril ga s tiljem (zadnjo stranjó sekíre), in rekél družíni, séči jih. Ali oní so zbežali v lés, ubívši tu popa Jánjevega. A Jánj, všedši v grad k Belojézercem, reče jim: „ako ne ujámete vólhvoev teh, ne pojdem od vas tudi léto dníj.“ A Belojézerci so šli ter ja ujéli in privédli k njemu.

(Dalje prih.)

Kratke pripovedke.

Čevljar.

Ljudevit je bil sin bogatega trgovca. Imel je mnogo lepih igrač in lepih knjižic. Domá je imel učitelja, ki mu je vse lepo razlagal ter se je po končanem nauku tudi ž njim sprehajal po prekrasnem vrtu, ki so ga imeli oče poleg hiše. Čudno, da Ljudevit pri vsem tem ni bil nikoli vesel in zadovoljen.

Necega dné se je Ljudevit sprehajal z učiteljem po nekej ulici. Sprehajajoč se, prideta do neke hiše, iz katere se je slišalo veselo petje. Ljudevit postoji in reče učitelju: „To je pač zeló bogat človek, ker takó veselo poje.“

Učitelj, ki je dobro znal, da je to ubog čevljar, reče Ljudevitu: „Stopiva v hišo k temu veselemu človeku!“

Ko stopita v hišo ubožnega čevljarja, vpraša ju čevljar, kaj bi rada. „Prišla sva,“ reče Ljudevit, da vas vprašava, zakaj ste zmirom tako veseli in dobre volje.“

Čevljar mu odgovori: „Jaz pridno delam po ves dan ter si zaslužim toliko, da morem pošteno živeti. Vse moje zaupanje je pri Bógu in Bog mi pomaga, kakor vsacemu pridnemu človeku. In zdaj recite, zakaj bi ne bil vesel?“

Ljudevit se vrne z učiteljem domóv in odsihdob je bil vedno vesel in zadovoljen, ter je pogostoma mislil na ubožnega čevljarja.

Mali Peter.

Mati so večkrat pripovedovali malemu Petru o preljubem nebeškem očetu, ki je vse ustvaril in nam vse daje, česar potrebujemo. Peter je ma-

teri obljubil, da bo dobrega Bogá vedno ljubil in vse storil, kar je njemu ljubo in drago.

Peter ni šel nikoli spat in tudi ni nikoli vstal, da bi ne bil molil k dobremu Bogú v nebesih. — Kadar je šel z materjo v cerkev, sklenil je svoji ročici in je prav lepo in pobožno molil. Nikoli se ni v cerkvi oziral sèm in tjà, ker je znal, da bi to druge ljudi v pobožnosti motilo.

Na ulici, domá, z jedno besedo povsod se je védel takó, kakor ga so njegova dobra mati učili in kakor Bog otrokom zapoveduje.

Tudi vi otroci bodite taki, kakoršen je bil mali Peter, in Bog in vsi dobri ljudje vas bodo radi imeli.

Otročje igre

v pésencah.

XII.

Kadar otrok lovi luno in zvézde.

Moj glaváček,
Kopitláček
Gléda v nébo, dlàn iztéza,
Pod oblake s prstom séza,
S prstom séza in se sméje,
Luno vídi, zvézde štéje.
Lépo zvézdo rád bi típal,
V lice rád bi luno ščípal.
Skríje luna tólsto líce
Za obláke, za meglíce;
Skočí zvézda na nogé,
A po nógah na stezé!
Bra déte se za njó,
Róko nese pred sobó:
Teče zvézda in beží,
Teče déte in loví.
Tam je béla rimska césta,
Zláta kóla, zláta pésta,
A konjíci
Srebrníci,
In vozníki
Medeníki —
Tamkaj zvézda se spotákne,

Déte moje se primákne,
Zgrábi, príme jo za láse,
In potégne zvézdo náse.
Déte néma še žepóv,
Nese v koši je domóv,
Déne v híži na políco,
Na políco, na deščíco,
Da k večérji zvézda svéti
Srédi zíme in po léti.

XIII.

Cvílimóz.

Cvílimózek,
Débel mózek,
Ima hláče
Dopetáče,
A trebúšek ves napét,
Da ne móre ž njim na léd.
Če za trebuh kđó ga stíska,
Glásno cvíli, ténko píska
Skózi usta, skózi nós,
Zgôraj v súknji, zdólaj bós.
Še bi skórnje rad imél,
Da na nóge bi jih dèl,
Ako bi mu trebuh dál
Prikloníti se do tál.

M—l.

Tolmáč.

XII. Kopitláček se majhen otrok imenuje zató, ker z nogama „kopitlá“ ali bra.

XIII. Cvílimóz je otročja igrača od kávéuka, podobna trebušátemu možíčku, kateri zapíska in „zavríli, če mu kdo trebuh stisne.

Prirodopisno - natoroznansko polje.

Živinska klaja.

Za pridelovanje dobre živinske klaje ali krme se je v novejših časih mnogo storilo, in to tudi po vsej pravici, ako se pomisli, da, kolikor več klaje se na leto pridelata, toliko več domače živine se lahko vzdržuje; a dobro rejena domača živina daje poljedelcu mnogo dobička, dela mu mnogo dobrega in tečnega gnoja, in ako je tega obilo, tembolj se lahko gnojé pusta nerodovita zemljišča, in ako so ta dobro pognojena, in umno obdelana, toliko večji in obilnejši so tudi poljski pridelki.

Klaja se prideluje deloma na travnikih in senočetih, deloma na polji.

Travnate rastline dajejo za živino najboljšo krmo; a zopet je med travnatimi rastlinami velik razloček.

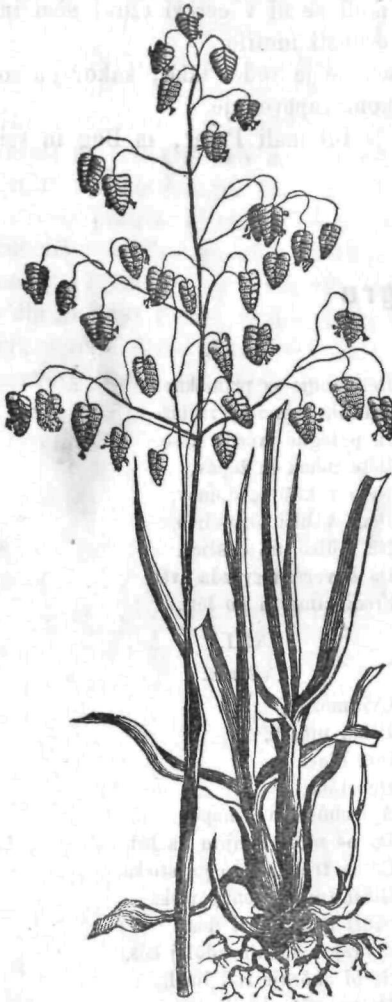
Vse trave imajo okroglo, navadno zélnato, kolenčasto in večjidel votlo bilko. Listi so ozki, prišpičeni, imajo vzporedne žile in mesto peclja nožnico, steblo obsegajočo. Trave so najkoristnejše rastline in rasto po vsej zemlji.

Mej mnogimi travami, ki so za najboljšo živinsko klajo pripoznane, imenujemo tukaj le device Marije prosó ali Marijne lasce (*Briza média*, Zittergras), katere gotovo vsi prav dobro poznate in vam je priložena podoba kaže. Device Marije prosó je prav mična rastlina, ki raste malo ne po vseh suhih travnikih in ob gozdnem robu. Cveté meseca junija;

seme dozori meseca avgusta. Povsod, koder raste ta trava, ondu je gotovo dobra zemlja. Za živinsko pičo je skoraj ni boljše trave kakor je trava, ki vam jo kaže denašnja podoba.

Dobro živinsko klajo pa tudi dajejo: Ovsula ali pahovka (französisches Raigras); tratnica (*Rispengras*); glistnik (*Trespe*); lisičji rep (*Wiesenfuchsschwanz*); mačji rep (*Thimothausgras*); bilnica (*Wiesenschwengel*) in pasja trava (*gemeines Knaul- oder Hundsgras*).

Trave, ki dajejo manj dobro in tečno klajo so: Medena trava (*Honiggras*); rosula ali vonjavka (*Wiesenruehgras*); ostrica (*Schmiele*); pasji rep (*Kammgras*) kihec (*Fioringras*) in vodna sladka trava (*Mannagrass*).

Znabiti da katero teh trav, ki smo jih tukaj našli užé poznate, ako jo, dobro za vas, ako ne prosite koga, da vam jo pokaže. Mi bodedo pa tudi skrbeli, da vam jih „Vrtec“ polagoma v podobah prinese, kajti vsak dober gospodar treba da pozna óne rastline, ki so njegovej živini v tečno in zdravo hrano, a mi želimo, da bi bili vi jedenkrat dobri in srečni gospodarji!

Razne stvari.

Umrl je dné 5. junija t. l. dr. Jakob Razlag v Brežicah na Štírskem, kamor se je bil iz Ljubljane 1875. l. přeseli. Razlagovo imé je znano povsod, koder se govóri naš mili jezik slovenski. Rajniki je goreče ljubil svoj narod ter marljivo delal njemu v korist ves čas svojega življenja. Bil je tudi „Vrtčev“ naročnik ves čas, odkar izhaja. Bodi njegovej duši mir in pokoj!

Dné 18. junija t. l. pa je umrl v Tržiču na Gorenjskem gosp. Tomaž Pirc, ki je bil ne samo po vsem Kranjskem, nego tudi daleč po sosednih deželah dobro znan kot zdravnik in poštenjak. Njegovo imé ostalo bo po vsem Gorenjskem še dolgo dolgo v hvaležnem spominu. Bodi mu večni mir in pokoj!

Drobtine.

(Kaj je zemlja raznim stanovom?) Otrokom je zemlja — igrališče, vojakom — bojišče, mornarjem — nepregledno morje, lenuhu — spalnica, prosjaku — gozd, v katerem raste same beraške palice, vdovi — solzna dolina, kmetovalcu — nepregledno polje, trgovcu — somenj, bogatinu — posoda za novce, ministru in drugim državnikom — dom časti in slave, kralju — njegova svojina, bolnikom — nič,

starčku — grob njegovej mladosti, grobarju — veliko pokopališče, kristjanu — trnjev pot v nebó.

(Bogatini.) Amerikanec Mackey ima vsako leto za svoje vsakdanje potrebe 30 milijonov glđ. v zlatú, a glava Rotšildov nekaj čez 20 milijonov glđ. brez da bi treba načenjati glavnico (kapital).

Kratkočasnice.

* Kmet, kateremu delo ni dišalo, poprijemal se je dela samo toliko, kolikor je moral. Neka gospá, idoč memo njegovega polja, in opazivši, da nič ne dela, reče mu: „Nu oče, kako to, da vi zmirom le stojite? — „Ali res, gospá?“, odvrne jej kmet, „nu, če je temu res takó, hočem se vsesti.“

* Da mlinarji časi pregloboko v meh sežejo, to je resnica, a morajo zato tudi marsikatero grenko slišati. — Neka žena, ki je bila prinesla meh pšenice v mlin, pride za nekaj dni zopet po njo. Videč, da je mlinar pregloboko segel v njeno pšenico, reče mu: Bog vam plačaj, mlinar, da ste bili tako dobri in ste mi vsaj meh še nazaj dali.“

* „Zdaj le urno kosé in grablje v rôke in hajdi na senóžet“, reče gospodar najetim koscem, ki so se ravno najužinali in šli iz hiše. — „Kaj pravite, kaj?“ reče jeden izmed koscev, „jaz nisem prišel zató k vam, da bi delal, nego zató, da bi si kaj zaslužil.“

* Siromak vprašan, kakó mu je, odgovori mirno: „Pri meni je kakor v nebesih!“ — „Kakó to?“ vpraša ga

sosed. — „Ej to je lahko,“ odgovori siromak; „v nebesih se ne jé in ne pije, in ravno takó je tudi pri meni.“

* Oče: Janezek, le pridno hodi v šolo in uči se rad, saj znaš, da tega, kar se naučiš, ti nikoli nihče ne vzame. — Janezek: To znam, oče; ali pomislite, da tudi tega, česar se ne naučim, mi nikoli nihče ne vzame.

* Srečajo se trije modrijani vprašajoč se, kateri izmed njih je tako moder, da si more največ zaželeči. — Prvi reče: Jaz bi imel rad devet ladij polnih šivank, vsaka šivanka naj bi imela svojega krojača, a vsak krojač po devet vreč cekinov! — Drugi reče: Jaz bi imel rad polno morje črnila (tinte), da bi pisal sama števila toliko časa, da bi se vse morje izpraznilo, a potem toliko cekinov, kolikor jih napisano število kaže. — Tretji reče: Jaz bi pa najraje imel, da bi vidva potem umrla in vse to meni zapustila!

* Nek predstojnik reče v jezi svojemu pisarju: „Vi ste pravi osel!“ — „Vi, gospod, ste starejši od mene, pa lahko govorite, kar vas je volja,“ odgovori pisar.

* Necemu trgovcu vlomijo po noči tatovi v prodajalnico in mu odnesó skrinjico z denarji. Druzega dné trgovec to videč, reče smijoč se: „Ali so se opekli! Le naj nesó skrinjico z denarji, kamor jim drago, dokler je ključ od skrinjice pri meni.“

Slovstvene novice.

* (a) Slovensko-nemški abecednik, (b) Abecednik za slovenske ljudske šole.) Sestavila A. Razinger in A. Žumer, ljudska učitelja. Prvemu je cena 25 kr., drugemu 20 kr. — Kakó potreben nam je bil nov „Abecednik“, tega nam menda ni treba dokazovati. Tej potrebi sta ustregla zgoraj omenjena gg. učitelja, ki sta „Abecednik“ po novih učnih črtežih takó izvrstno sestavila, da kaj tacega dosihdob še nismo imeli. Ni dvombe, da bo slavna vlada ti potrebni knjigi potrdila in ju po vseh naših ljudskih šolah tudi vpeljala. Knjigi je založil Ign. pl. Kleinmayer & F. Bamberg v Ljubljani.

* (Pisanke za slovensko lepopisje, računanje i. t. d.) je izdal gosp. Iv. Lapajne v Krškem, katere nimajo navadnih podob kake živali na zadnji strani, nego kažejo prav dobro sestavljen zemljevid Kranjske vojvodine, kakor tudi avstrijsko-ogrsko monarhijo. Take pisanke so našim šolam dobro došle in nadejamo se, da jih bodo slovenski učitelji povsod v svoje šole uvédli.

Trdo vezani „Vrtci“ od poprejšnjih let se še dobé po naslednjej ceni:

Vrtec	od 1874. leta	za 1 gl.	80 kr.
Vrtec	„ 1875. „	2 „	— „
Vrtec	„ 1876. „	2 „	— „
Vrtec	„ 1877. „	2 „	20 „
Vrtec	„ 1878. „	2 „	60 „
Vrtec	„ 1879. „	2 „	60 „

„Vrtca“ od 1871. 1872. in 1873. leta nemamo več.

Gledališke igre za slovensko mladino. Prvi zvezek, obsezajóč igro: „Star vojak in njegova rejenka,“ dobiva se za 18 kr.

Uredništvo „Vrtčevo“.

Mnogim našim čast. gg. naročnikom je potekla naročnina za prvo polletje, a naročnine za drugo polletje nam še niso doposlali. Prosimo vse take, ki tega še niso storili, da nam zaostalo naročnino določijo vsaj do 15. t. m., da nam jih ne bode treba še posebej po listnici opominjati, ker to nam prizadeva nepotrebne troške, pa tudi izgubo časa.

Uredništvo „Vrtčevo“.